

**BILANS ENERGETSKIH POTREBA
ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA
ZA 2015. GODINU**

Zenica, april, 2015. godine

UVOD

Energetska politika Bosne i Hercegovine se usvaja na entitetskom nivou, odnosno, Federalnom nivou i nadležnost je Federacije Bosne i Hercegovine.

Cilj ovog dokumenta jeste prikazati neophodne elemente i pokazatelje Bilansa energetske potrebe Kantona za 2015. godinu (u daljem tekstu: Bilans), uključujući energetske pokazatelje ostvarenja Bilansa u prethodnoj, 2014. godini.

Osnovu za izradu Bilansa čine Bilans energetske potrebe Federacije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu, zatim, kvalitativni i kvantitativni energetske pokazatelji, a predstavljaju sintezu podataka dobivenih od energetske, industrijske i drugih subjekata, rudnika uglja, carinskih organa, uvoznika naftnih derivata, te učinjenih analiza i procjena.

Bilans obuhvata osnovne vrste energije i energenata, i to:

- električna energija,
- ugalj,
- naftni derivati i
- prirodni gas.

Ostali konvencionalni izvori energije, kao i energija iz obnovljivih izvora, izuzimajući hidroenergiju, još uvijek nisu dovoljno istraženi i nisu posebno analizirani.

Ovakav Bilans je parcijalna energetska analitika koja još uvijek ne prati u cjelosti energetske tokove (primarna energija, energetske transformacije i finalna energetska potrošnja), te zato ovi podaci služe samo za praćenje rada energetske privredne subjekata (rudnici uglja, elektroprivredna preduzeća) i snabdjevača uvoznim energentima (naftni derivati i prirodni gas).

Proizvodnja

U energetske bilansu Zeničko-dobojskog kantona proizvodnja se prvenstveno odnosi na domaći energetske resurs – ugalj .

Od deset rudnika uglja (mrki i lignit) u Federaciji Bosne i Hercegovine, tri rudnika mrkog uglja su na području Zeničko-dobojskog kantona, a to su RMU “Kakanj”d.o.o. Kakanj, RMU “Zenica”d.o.o. Zenica i RMU “Breza”d.o.o Breza.

Na području Zeničko-dobojskog kantona izgrađene su dvije mini hidrocentrane, “Bistričak” kod Zenice - instalisane snage 0,8 MW i “ Čardak” kod Zavidovića - instalisane snage - 1,4 MW. Pored toga u elektroenergetskom sistemu su vjetroelektrana SUŠA KOMMERCE doo Visoko - instalisane snage 350 kW, te fotonaponska elektrana IVEX doo Usora - instalisane snage150 kW.

Jedna od dvije termoelektrane u Federaciji Bosne i Hercegovine instalisana je na području Kantona, u Kaknju, gdje se, pored električne energije, proizvodi i toplotna energija, i tehnološka para.

Pored toga, “Natron Hayat”d.o.o. Maglaj vrši proizvodnju električne energije za vlastite potrebe u okviru vlastitih proizvodnih kapaciteta.

Uvoz

U energetske bilansu Zeničko-dobojskog kantona uvozom su obezbjeđeni prirodni gas i derivati nafte.

Potrošnja

Ugalj se najvećim dijelom transformira u električnu energiju, a pored toga u toplotnu energiju, te za potrebe industrije i široke potrošnje.

Električna energija se isporučuje distributivnim preduzećima, te direktnim potrošačima.

Derivati nafte isporučuju se rudnicima, termoelektrani, industrijskim postrojenjima i distributerima.

Prirodni gas se isporučuje distributeru u Zeničko-dobojskom kantonu, to je "Visokogas"d.d. Visoko, te potrošačima direktno priključenim na gasovod, a na području Zeničko-dobojskog kantona su "Arcelor Mittal"d.d. Zenica, "IGM"d.d. Visoko, Tvornica cementa "Kakanj"d.d. Kakanj i "CIMOS"d.d. Zenica, "ŽGP Zenica"d.d. Zenica.

U toku 2009. godine usvojen je dokument "Strateški plan i program razvoja energetske sektora Federacije BiH".

Ovim dokumentom su identificirana i analizirana aktuelna pitanja i promjene koje mogu uticati na energetske potrebe i potrošnju energije u okruženju i Svijetu, kao i mogućnost povratnog uticaja tih promjena na energetske sektor Bosne i Hercegovine i FBiH.

1. ELEKTRIČNA ENERGIJA

1.1. Pokazatelji za 2014. godinu i plan za 2015. godinu

U tabelama 1.1. i 1.2. dat je pregled planiranih i ostvarenih količina električne energije, odnosno, potrošnja u Kantonu u 2014. godini i plan potreba za 2015. godinu, kao i proizvodnja u termoelektranama ZD TE "Kakanj" d.o.o. Kakanj i "Natron-Hayat" d.o.o. Maglaj;

Tabela 1.1. Realizacija i plan proizvodnje i potrošnje električne energije

Električna energija	Plan 2014. [GWh]	Realizacija 2014. [GWh]	Real. '14. Plan '14. [%]	Plan 2015. [GWh]	Plan '15. Real. '14. [%]
Proizvodnja	2.386,90	2.232,973	93,56	2.604,531	116,63
Potrošnja	739,723	709,253	95,88	724,889	102,20

Izvor: JP „Elektroprivreda BiH” d.d. „Elektrodistribucija Zenica” Zenica

1.2. Realizacija planiranog u 2014. godini

Elektro-energetski sistem je na području Zeničko - dobojskog kantona u 2014. godini funkcionisao stabilno, kako u oblasti proizvodnje, tako i u oblasti prijenosa i distribucije električne energije. Zahvaljujući tome omogućeno je kontinuirano snabdjevanje električnom energijom.

Tehničko-tehnološki uslovi za dalji rast proizvodnje objektivno postoje, ali u najvećoj mjeri zavise o mogućnostima isporuke i potreba (potrošnje) električne energije.

Snabdjevenost tržišta, odnosno, potrošača električnom energijom, tokom cijele prethodne godine bila je zadovoljavajuća i u skladu sa potrebama.

1.3. Plan potreba u 2015. godini

Na području Zeničko-dobojskog kantona, u 2015. godini, planirano je predati potrošačima količine električne energije u iznosu 724,889 [GWh].

Prilikom izrade Bilansa za 2015. godinu u Federaciji Bosne i Hercegovine osnovno polazište predstavlja zadovoljenje očekivane potrošnje električne energije na području Federacije, a time i na području Zeničko-dobojskog kantona. Planiranim sanacionim i rehabilitacionim radovima proizvodnih kapaciteta u prethodnim godinama obezbjeđeni su uslovi da se, u okviru realnih mogućnosti, planira na optimalan način rad elektro-energetskog sektora.

Vlada Federacija Bosne i Hercegovine je, u cilju dugoročnog osiguranja električne energije u Federaciji, donijela Odluku kojom se utvrđuje javni interes za izgradnju šest termoelektrana, 16 hidroelektrana i šest vjetroelektrana.

Riječ je o termoelektranama: Tuzla, blok 7 /450 MW/, TE Bugojno 300 MW.

Na području Zeničko-dobojskog kantona planirano je KAKANJ /blok 8/ 300 MW; Kakanj /kombi ciklus/ 100 MW .

Kad su hidroelektrane u pitanju, to su: Ustikolina, Unac (Rmanj Manastir), Vrilo, Kabić, , Vrhpolje, Glavatičevo, Bjelimići, Čaplje, Han Skela, Vinac, Babino Selo, Ugar Ušće, Vrletna Kosa, Ivik i PHE Bjelimići.

Na području Zeničko-dobojskog kantona planirano je HE Kruševo sa HE Zeleni vir u Olovu (instalirane snage (9,75+2,13) MW), i HE Vranduk i HE Janjići u Zenici (instalirane snage 19,63 MW + 13,30 MW).

Evropska investicijska banka (EIB) odobrila je kredit JP Elektroprivreda BiH u iznosu 37,5 miliona eura za realizaciju projekta izgradnje Hidroelektrane "Vranduk".

HE "Vranduk" je planirana kao protočno postrojenje derivacionog tipa sa više objekata koji će funkcionalno predstavljati jednu cjelinu. Ukupna snaga HE "Vranduk" iznosiće 19,63 MW dok je predviđena godišnja proizvodnja 96,38 GWh.

Izgradnja HE „Janjići“- protočne pribranske elektrane, instalirane snage 13,3 MW i godišnje proizvodnje 68 GWh, planirana je na rijeci Bosni, na području Zenice.

Investicija izgradnje HE „Janjići“ je vrijedna 68,5 miliona KM, a bit će finansirana iz kredita i sredstava JP Elektroprivreda BiH.

Tabela 1.2. Realizirana i planirana proizvodnja u 2014. godini i planirana proizvodnja u 2015. godini

		PLAN 2014.godina [GWh]	REALIZACIJA 2014. godina [GWh]	Realiz. '14. Plan '14. [%]	PLAN 2015.godin [GWh]	Plan '15. Real. '14. [%]
PROIZVODNJA	TE „KAKANJ“ Kakanj	2.218,450	2.118,630	95,50	2.432,500	109,60
	TE „NATRON HAYAT“ Maglaj	168,197	114,343	67,98	172,031	102,27
	UKUPNO	2.386,647	2.232,973	93,56	2.604,531	116,63

Napomena: Prikazane vrijednosti u tabeli što se odnose na proizvodnju električne energije u TE "Kakanj" i TE "Natron-Hayat" podrazumjevaju energiju što je Podružnica "Elektro distribucija Zenica" preuzima i distribuira;

Tabela 1.3. Realizirana i planirana potrošnja u 2014. godini i planirana potrošnja u 2015. godini

			PLAN 2014.godina [MWh]	REALIZACIJA 2014. godina [MWh]	Realiz. '14. Plan '14. [%]	PLAN 2015.godin [MWh]	Plan '15. Real. '14. [%]
POTROŠNJA		<i>INDUSTRIJA</i>	208.681	189.415	90,77	195.113	103,01
		<i>DOMAĆINSTVA</i>	378.385	370.850	98,01	376.625	101,56
	OPĆINE KANTONA	BREZA	5.413	5.674	104,81	5.992	105,61
		DOBOJ - JUG	5.403	4.324	80,03	4.503	104,14
		KAKANJ	13.168	13.421	101,92	13.253	98,75
		MAGLAJ	6.889	6.592	95,69	6.254	94,87
		OLOVO	4.031	4.104	101,81	4.176	101,76
		TEŠANJ	25.385	28.125	110,79	30.787	109,46
		USORA	0	0	0,00	0	0,00
		VAREŠ	2.292	2.475	108,01	2.505	101,19
		VISOKO	17.677	18.944	107,17	19.401	102,42
		ZAVIDOVIĆI	10.585	11.353	107,25	11.061	97,43
		ZENICA	60.391	52.346	86,68	53.503	102,21
		ŽEPČE	1.422	1.630	114,63	1.716	105,27
	UKUPNO:		739.723	709.253	95,88	724.889	102,20

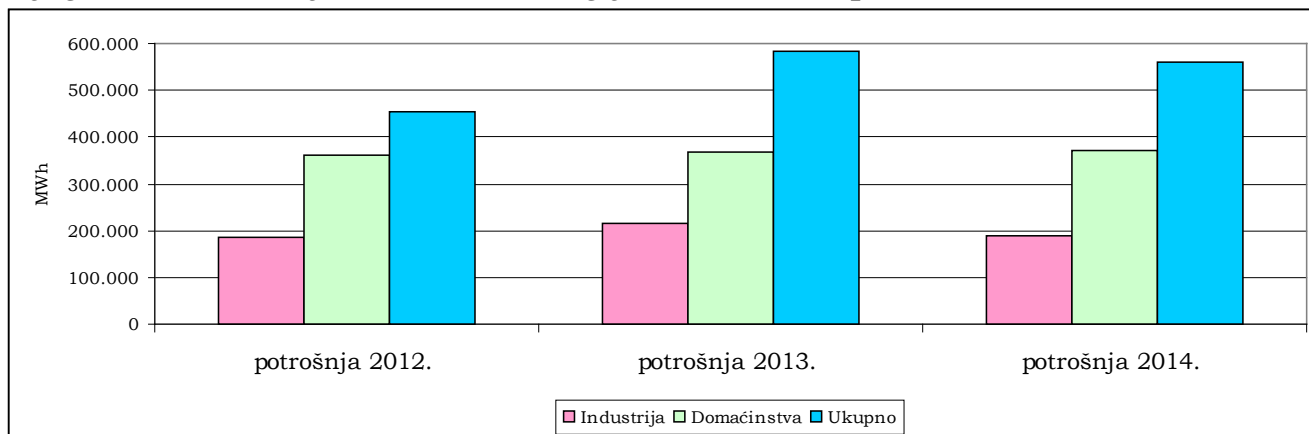
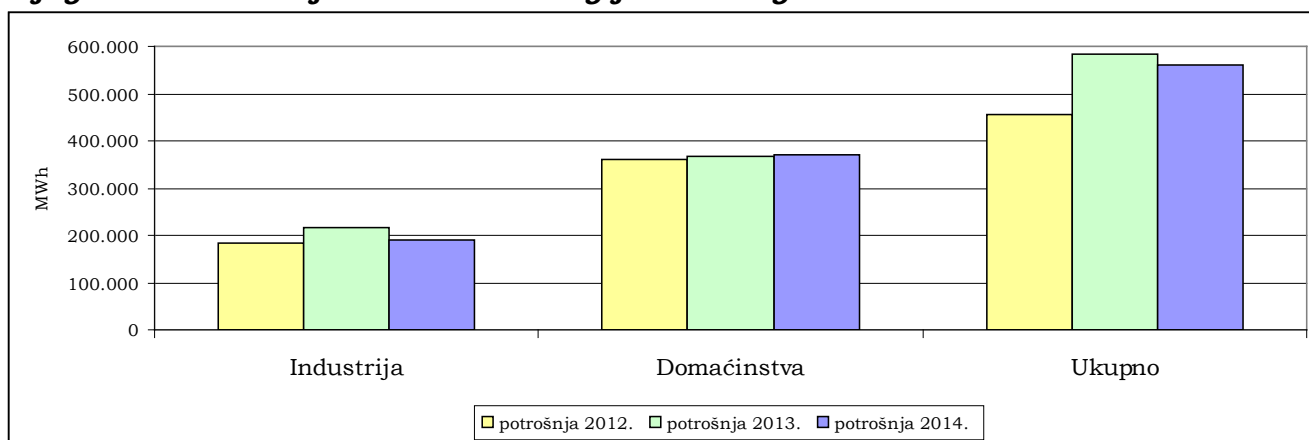
Izvor: "Elektroprivreda BiH" d.d. „Elektrodistribucija Zenica“ Zenica, TE „Kakanj“ I TE „Natron Hayat“

Napomena 1: U stavci „industrija“ sadržana je potrošnja svih kategorija osim kategorije „domaćinstva“.

Napomena 2: Općina Usora pripada Elektroprivredi HZ HB

Tabela:1.4. Upoređivanje potrošnje električne energije [MWh]

sektor	potrošnja 2012. godina	potrošnja 2013. godina	potrošnja 2014. godina	potrošnja 2014.god. potrošnja 2013.god. [%]
Industrija	184.444	216.127	189.415	87,640
Domaćinstva	361.282	366.434	370.850	101,205
UKUPNO	454.726	582.561	560.265	96,172

Dijagram 1. Potrošnja električne energije shodno vrsti potrošača**Dijagram 2. Potrošnja električne energije shodno godinama**

1.4. Uslovi i mjere za realizaciju planiranog

Obzirom na provedene aktivnosti na izgradnji, sanaciji i održavanju objekata prijenosne i distributivne mreže i ostvaren visok stepen pogonske spremnosti elektrana i dalekovoda, prema Bilansu energetske potrebe Federacije Bosne i Hercegovine za 2015. godinu, nastavlja se modernizacija u daljem osposobljavanju sistema upravljanja, kao i sistema veza.

Sljedeće aktivnosti su usmjerene ka smanjenju tehničkih gubitaka vlastite potrošnje, ali i sprječavanju neovlaštene potrošnje.

U proizvodnji električne energije u Federaciji Bosne i Hercegovine elektro-privredni subjekti bi trebali koordinirano nastupati na međunarodnom tržištu električne energije i ostvarivanja povoljnijih cijena i sklapanja najpovoljnijih aranžmana kako bi se izbjegli negativni efekti po Federaciju BiH, a to bi značilo pozitivan trend i u Zeničko-dobojskom kantonu.

Posebno je izražena potreba pružanja stručne pomoći na izradi programa, odnosno, elaborata o upravljanju energijom i vršnom snagom u proizvodnom procesu.

Bosna i Hercegovina je ratificirala Ugovor o uspostavi energetske zajednice Jugoistočne Evrope 2006. godine. Svaka ugovorna strana se obavezuje da će izraditi plan implementacije Direktive 2001/77/EC Evropskog parlamenta i Vijeća o promociji električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora. Cilj ove Direktive je porast proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora na unutrašnjem tržištu.

2. UGLJ

2.1. Pokazatelji za 2014. godinu i plan za 2015. godinu

Zakon o rudarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj:26/10) i Zakon o geološkim istraživanjima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br.09/10) jednoobrazno uređuju ovu oblast na cijelom teritoriju Federacija BiH. Do tada radilo se po uredbama sa zakonskom snagom što su objavljene i stupile na snagu 1993. godine.

Rješenja iz oba zakona obezbjedila su preduslove za donošenje Kantonalnih zakona i više od 95 podzakonskih akata kojim će se zamijeniti prevaziđeni pravilnici koji su još u primjeni, a velika većina njih datira još od 1954. godine).

Novi podzakonski akti/pravilnici pripremaju se u skladu sa direktivama Evropske unije, što će, posebno za rudnike s podzemnom eksploatacijom, imati veliki značaj u povećanju stepena kolektivnih mjera zaštite na radu.

Zakon o geološkim istraživanjima Zeničko-dobojskog kantona objavljen je u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, broj:8/12 od 05.06.2012. godine, a Zakona o rudarstvu Zeničko-dobojskog kantona u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, broj:10/12 od 09.07.2012. godine.

U toku 2009. godine Vlada Federacije je donijela Odluku o prijenosu udjela Federacije Bosne i Hercegovine u rudnicima uglja u Federaciji BiH na JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo u cjelokupnom iznosu, pa je tako sada svaki rudnik uglja na području Kantona Zavisno društvo u okviru JP „Elektroprivreda BIH“ d.d. Sarajevo, sa svim pravima i obavezama navedenog statusa.

U Tabeli 2.1. dat je pregled planiranih/ostvarenih količina uglja po rudnicima u Kantonu u 2014. godini i plan proizvodnje za 2015. godinu.

Tabela:2.1. Pregled planiranih i ostvarenih količina uglja

RUDNIK MRKOG UGLJA	2014. godina				2015. godina		Plan '15. Real. '14. [%]
	Planirana proizvodnja a [t]	Realizovana proizvodnja [t]	Real. '14. Plan '14. [%]	Ostvarena Isporuka TE [t]	Planirana proizvodnja [t]	Plan isporuke TE [t]	
“KAKANJ	1.210.000	1.099.731,00	90,89	1.094.261,0	1.165.000	1.160.000	105,93
“ZENICA”	419.600	292.026,18	69,60	112.666,8	334.780	165.000	114,64
“BREZA”	500.000	455.520,00	91,10	442.152,0	550.000	520.000	120,74
UKUPNO	2.129.600	1.847.277,18	86,74	1.649.079,8	2.049.780	1.845.000	110,96

Izvor: Rudnici mrkog uglja na području Kantona

Napomena: Proizvodnja uglja je izražena u toni rovnog uglja, a isporučene količine termoelektranama su izražene u tonama komercijalnog uglja.

2.2. Realizacija planiranog u 2014. godini

U ukupnom energetske potencijalu naše zemlje uglj zauzima veoma značajan udio, u Federaciji Bosne i Hercegovine proizvodnja uglja je osnova za proizvodnju električne energije.

Eksplatacione rezerve lignita i mrkog uglja u Federaciji BiH iznose oko 1,37 milijardi tona što je nezamjenljiv energetske potencijal. Dio godišnje proizvodnje, u iznosu 82%, prodaje se JP "Elektroprivreda BiH"d.d. za potrebe termoelektrana u Tuzli i Kaknju.

Preostale količine godišnje iskopanog uglja se prodaju industriji i ostalim potrošačima u iznosu 16%, a u susjedne države izvozi se oko 2%.

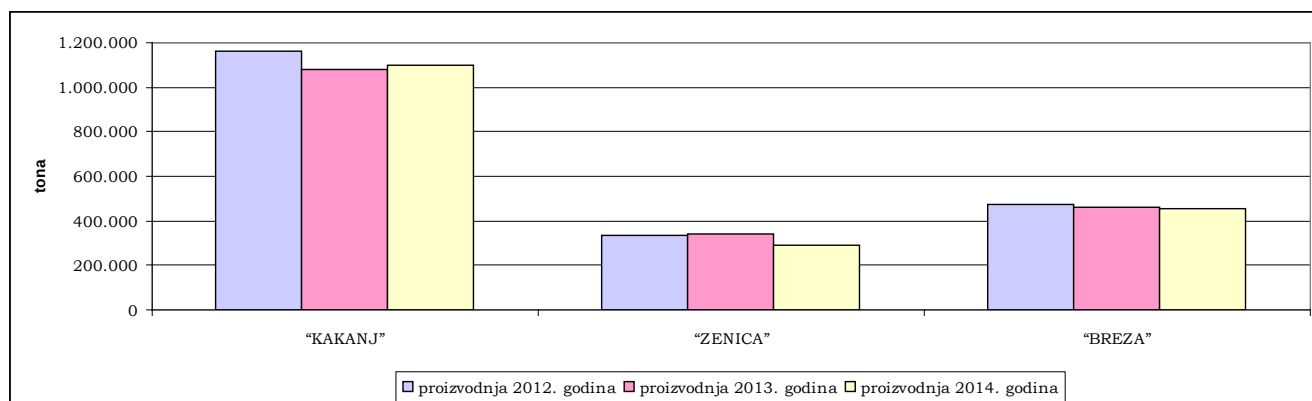
Ukupno planirana proizvodnja uglja u 2015. godini u rudnicima na području Federacije BiH iznosi 7.266.611,0 tona, i u odnosu na plan iz 2014. godine manji je za 177.696,0 tona.

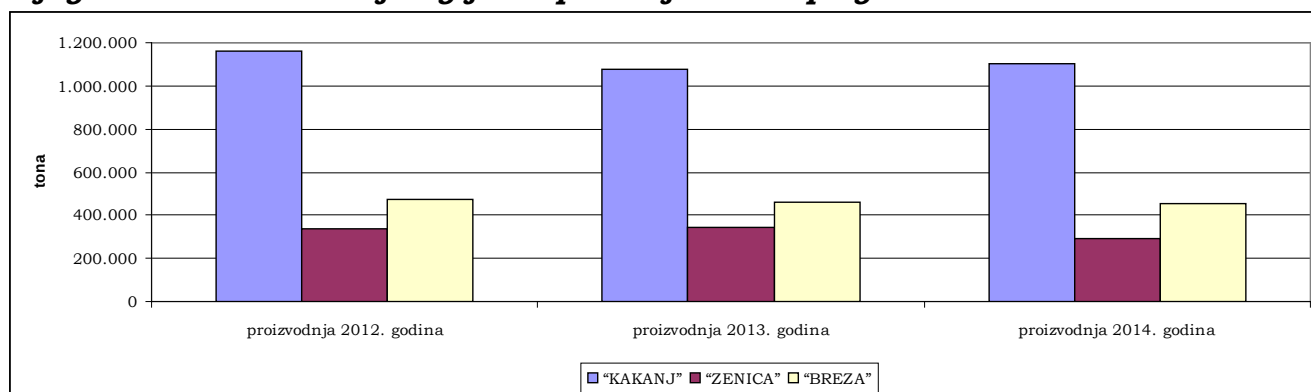
Planirana proizvodnja uglja na području Kantona u 2014. godini iznosi 2.049.780,0 tona. Realizovana proizvodnja u 2014. godini je iznosila 1.847.277,18 tona rovnog uglja, što znači da je manja za 36.945,82 tona rovnog uglja.

Tabela 2.2.1. Upoređivanje proizvodnje uglja [t]

rudnik mrkog uglja	proizvodnja 2012. godina	proizvodnja 2013. godina	proizvodnja 2014. godina
"KAKANJ"	1.163.977,0	1.079.666,0	1.099.731,00
"ZENICA"	337.214,4	342.442,0	292.026,18
"BREZA"	472.338,8	462.115,0	455.520,00
UKUPNO	1.973.530,0	1.884.223,0	1.847.277,18

Dijagram 2.1. Proizvodnja uglja na području ZDK-a po rudnicima

Dijagram 2.2. Proizvodnja uglja na području ZDK-a po godinama

Zakon o konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji Bosne i Hercegovine prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine objavljen je u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, broj:81/08 od 22.12.2008.godine. Shodno Zakonu, finansijska konsolidacija obuhvata dug rudnika uglja u Federaciji po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti i poreza na plaću na dan 31.12.2007. godine.

Tabela 2.2.3. pregled stanja obaveza na dan 31.12.2007. godine

Rudnik mrkog uglja	Obaveze za PIO [KM]	Obaveze za zdravstvo [KM]	Obaveze za nezaposlene [KM]	Porez na plaću [KM]	Ukupno [KM]
„KAKANJ“d.o.o.	5.828.476	7.234.712	3.221.114	3.453.304	19.737.606
„ZENICA“d.o.o.	19.393.533	11.420.838	2.685.739	5.557.909	39.058.019
„BREZA“d.o.o.	13.239.092	7.972.723	1.422.621	1.849.179	24.483.615
ukupno	38.461.101	26.628.273	7.329.474	10.860.392	83.279.240

Finansijska sredstva za namjene konsolidacije obaveza za zdravstvo i obaveza za nezaposlene obezbjeđuje Kanton u periodu od 2009. do 2015. godine i za sva tri rudnika mrkog uglja na području Zeničko-dobojskog kantona **na dan 31.12.2007. godine iznose 33.957.747 konvertibilnih maraka.**

Tabela 2.3. Pregled stanja obaveza za 2008. godinu

Rudnik mrkog uglja	Obaveze za PIO [KM]	Obaveze za zdravstvo [KM]	Obaveze za nezaposlene [KM]	Porez na plaću [KM]	Ukupno [KM]
„KAKANJ“d.o.o.	7.285.092	4.500.696	661.872	900.144	13.347.804
„ZENICA“d.o.o.	4.578.228	2.859.959	391.170	531.991	8.370.348
„BREZA“d.o.o.					5.400.000
ukupno		7.360.655	1.053.042		27.118.152

NAPOMENA: Tabelarni prikaz stanja obaveza za 2008. godinu objavljen je u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“ na isti ovaj način, tj. bez posebno izdvojenih doprinosa i obaveza za RMU „BREZA“d.o.o. Breza.

Bez obaveza Rudnika „Breza“d.o.o. Breza, obaveze po osnovu doprinosa za zdravstvo i obaveza za nezaposlene shodno Zakonu o konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji Bosne i Hercegovine prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u

periodu od 2009. do 2015. godine („Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, broj:81/08 od 22.12.2008.godine) **iznose 42.371.444 konvertibilnih maraka.**

U toku 2009. godine počela je realizacija Zakona o konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji i shodno **Rješenju o raspodjeli sredstava Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, tekući grantovi, izvršena je uplata sredstava u cjelokupnom planiranom iznosu za 2009. godinu, i to:**

Tabela: 2.3.1. Uplaćena sredstva u 2009. godini

rudnik mrkog uglja	penzijsko-invalidsko osiguranje [KM]	porez na plaću [KM]	UKUPNO
„Kakanj“ d.o.o. Kakanj	1.372.176,00	666.952,00	2.039.128,00
„Zenica“ d.o.o. Zenica	4.116.528,00	1.026.080,00	5.142.608,00
„Breza“ d.o.o. Breza	2.744.352,00	359.128,00	3.103.480,00
UKUPNO	8.233.056,00	2.052.160,00	10.285.216,00

U toku 2010. godine uplaćeni su isti iznosi kao i u 2009. godini.

To znači da je do kraja 2010. godine od strane Federalnog Ministarstva za energetiku, industriju i rudarstvo uplaćeno ukupno sredstava.

Tabela: 2.3.2. Uplaćena sredstva FMERI-a do kraja 2010. godine

rudnik mrkog uglja	penzijsko-invalidsko osiguranje [KM]	porez na plaću [KM]	UKUPNO
„Kakanj“ d.o.o. Kakanj	2.744.352,0	1.333.904,0	4.078.256,0
„Zenica“ d.o.o. Zenica	8.233.056,0	2.052.160,0	10.285.216,0
„Breza“ d.o.o. Breza	5.488.704,0	718.256,0	6.206.960,0
UKUPNO	16.466.112,0	4.104.320,0	20.570.432,0

Federalno Ministarstvo finansija nastavilo je i u 2011. godini sa isplatama shodno Zakonu o konsolidaciji rudnika i u sljedećim tabelama prikazana je isplata u toku 2011. godine.

U tabeli 2.3.3. prikazan je godišnji plan uplate sredstava za 2013. godinu na ime penzijsko-invalidskog osiguranja. stanje sa posljednjom uplatom 13.01.2015. godine.

U tabeli 2.3.4. prikazana je godišnji plan uplate sredstava za 2014. godinu na ime poreza na plaće. stanje sa posljednjom uplatom 07.01.2015. godine.

U tabeli 2.3.5. prikazano je stanje realizacije Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji BiH, ažurno stanje sa posljednjom uplatom 13.01.2015. godine.

2.3. Plan potreba u 2015. godini

Pored primarne obaveze - zadovoljenje potreba tržišta za ovim energentom, za 2015. godinu, kontinuirano se čine napori u cilju kvalitetnijeg rada rudnika.

Bilansom planirane raspoložive količine uglja za 2015. godinu obezbjeđuju stabilno snabdjevanje ugljem svih planiranih potrošača u ovoj godini na području Zeničko-dobojskog kantona.

Tabela 2.3.3.

Vrijednosti iskazane u KM

ZAKON O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI RUDNIKA UGLJA U F BiH GODIŠNJI PLAN UPLATE SREDSTAVA ZA 2014.GODINU									
	NAZIV RUDNIKA	Plan uplate za 2014.	UPLATE RUDNICIMA ZA PIO/MIO OD STRANE FMF						realizacija uplata
		PIO/MIO	I uplata	II uplata	III uplata	IV uplata	V uplata	VI uplata	ukupno uplaćeno
		Datum uplate	3.7.2014.	28.7.2014	7.1.2015.	13.1.2015.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	RMU"KAKANJ"d.o.o	2.246.712,00	1.123.356,00	187.226,00	936.130,00				2.246.712,00
2.	RMU"ZENICA"d.o.o.	1.900.708,00	950.353,98	158.392,33	791.961,69				1.900.708,00
3.	RMU"BREZA"d.o.o.	1.749.587,00	874.793,52	145.798,92	437.396,76	291.597,80			1.749.587,00
	UKUPNO	5.897.007,00	2.948.503,50	491.418,25	2.165.488,45	291.597,80			5.897.007,00

Izvor:FMERI-Sektor rudarstva

Tabela: 2.3.4.

Vrijednosti iskazane u KM

ZAKON O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI RUDNIKA UGLJA U F BiH GODIŠNJI PLAN UPLATE SREDSTAVA ZA 2014.GODINU									
	NAZIV RUDNIKA	Plan uplate za 2014.	Uplate rudnicima za Poreza na plaću od strane FMF						realizacija uplata
		Porez na plaću	I uplata	II uplata	III uplata	IV uplata	V uplata	VI uplata	ukupno uplaćeno
		Datum uplate	3.7.2014.	28.7.2014	7.1.2015.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	RMU"KAKANJ"d.o.o	310.244,00	0,00	0,00	0,00				0,00
2.	RMU"ZENICA"d.o.o.	532.505,50	266.252,76	44.375,46	221.877,28				532.505,50
3.	RMU"BREZA"d.o.o	239.529,00	119.764,50	19.960,75	99.803,75				239.529,00
	UKUPNO	1.082.278,50	386.017,26	64.336,21	321.681,03				772.034,50

Izvor:FMERI-Sektor rudarstva

Tabela:2.3.5.

Vrijednosti iskazane u KM

	ZAKON O FINANSIJSKOJ KONSOLIDACIJI RUDNIKA UGLJA U F BiH -REALIZACIJA ZAKONA AŽURNO STANJE SA POSLJEDNJOM UPLATOM 13.1.2015. godine-									
	NAZIV RUDNIKA	Ukupna uplaćena sredstva (9., 10., 11. 12. i 13.)			Uplata sredstava za 2014. godinu			UKUPNA UPLATA (09., 10., 11. 12. i 13. i 14)		
		PIO/MIO	Porez na plaću	UKUPNO	PIO/MIO	Porez na plaću	UKUPNO	PIO/MIO	Porez na plaću	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	RMU"KAKANJ"d.o.o	9.081.328,6	2.134.168,3	11.215.497,0	2.246.712,0	0,00	2.246.712,0	11.328.040,6	2.134.168,3	13.462.209,0
2.	RMU"ZENICA"d.o.o.	18.911.233,0	5.254.889,0	24.166.122,0	1.900.708,0	532.505,5	2.433.213,5	20.811.941,0	5.787.394,5	26.599.335,5
3.	RMU"BREZA"d.o.o.	13.452.293,0	1.864.212,0	15.316.505,0	1.749.587,0	239.529,0	1.989.116,0	15.201.880,0	2.103.741,0	17.305.621,0
	UKUPNO	41.444.854,6								

Izvor:FMERI-Sektor rudarstva

3. NAFTNI DERIVATI

3.1. Pokazatelji za 2015. godinu na području Federacije BiH

Bilans potreba Federacije Bosne i Hercegovine za naftnim derivatima u 2015. godini planiran je na osnovu analize realizacije energetskih bilansa prethodnih godina, te analitičkog razmatranja podataka dostavljenih od strane prometnika naftnim derivatim, a sa sjedištem u Federaciji BiH.

Podaci se odnose na uvezene, odnosno, potrošene količine naftnih derivata za prvih jedanaest mjeseci prethodne godine, sa procjenom za posljednji mjesec, i procjene potreba za 2015. godinu, što podrazumjeva plan nabavke i ostvarenja dobavljača naftnih derivata.

Prema podacima kojima raspolaže Federalno Ministarstvo energije, rudarstva i industrije, na području Federacije BiH ima registrovanih 78 uvoznika nafte i naftnih derivata, a u toku 2014. godine uvezilo ih je samo 9. Na području Zeničko-dobojskog kantona najveći uvoznik i distributer nafte i naftnih derivata je "Hifa-oil"d.o.o. Tešanj.

Podatak godišnjeg izvršenja realizacija uvoza u 2014. godini na području Federacije od 683.518,0 [t], istovremeno ukazuje da je posvećena veća pažnja kontroli uvoza naftnih derivata na graničnim prijelazima Federacije Bosne i Hercegovine.

Pored zabilježenih pozitivnih pomaka u podizanju kvaliteta naftnih derivata ipak su neophodne stalne kontrole da bi se održao rastući trend.

Izračunato je da bi potrebe Federacije BiH za naftnim derivatima u 2014. godini trebale biti u okviru 920.000,0 tona. Od ovog iznosa, količine koje bi se uvezle iznose 680.000,0 tona, a razlika u iznosu od 240.000,0 tona će se nabaviti međuentitetskom razmjenom, odnosno, nabavkom iz rafinerije Bosanski Brod.

Prethodnih godina naftni derivati proizvedeni u Rafineriji Brod nisu zadovoljavali uslove propisane standardima o kvalitetu naftnih derivata, te je njihova upotreba bila znatno ograničena. Međutim, pored pozitivnih pomaka koji su zabilježeni u poboljšanju kvaliteta naftnih derivata i dalje je potrebno, čestim kontrolama, održati ovaj, rastući, trend nabavke naftnih derivata porijeklom iz Rafinerije Brod.

Planirani odnos n/d (naftnih derivata) iz uvoza i n/d iz Rafinerije nafte Bosanski brod prati trend iz 2014. godine. Donošenjem Zakona o naftnim derivatima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj52/14) ostvarene su pretpostavke za obavezivanje prometnika n/d na detaljnije izvještavanje o prometovanju n/d da bi se, između ostalog, došlo i do tačnih podataka o ukupno nabavljenim količinama derivata proizvedenih u Rafineriji Bosanski Brod, a koje su konzumirane na području Federacije BiH.

Aktivnosti na uspostavi sistemskog rješavanja unutrašnjih rezervi n/d, tj. Dodjeljivanjem statusa „operatora rezervi naftnih derivata „ u Federaciji BiH privrednom društvu „Operator-Terminali Federacije BiH“ d.d. Sarajevo otpočele su donošenjem Zakona o naftnim derivatima („Službene novine Federacije BiH“, broj52/14) koji je na snazi od 10. 07.2014. godine, ako i uvođenjem takse po litri goriva, kako bi se osiguralo finansiranje, ove, ali i Ugovorom o energetske zajednici JIE, preuzete međunarodne obaveze. Takođe, predstoje aktivnosti na rekonstrukciji i sanaciji terminalnih prostora.

Instrumentom propisivanja obaveznih rezervi naftnih derivata utvrditi će se lista najvećih uvoznika po podacima iz prethodne godine koji se obavezuju da u svojim ili zakupljenim rezervoarima na teritoriji Federacije BiH drže minimalne rezerve naftnih derivata u količini od 10% od ukupne količine koju su uvezli prethodne godine. Pod pojmom “veliki kupac”, u našim okolnostima, smatraju se uvoznici koji su u 2009. godini uvezli najmanje 10.000 tona naftnih derivata.

Tabela 3.1.2. Potrošnja derivata nafte u Federaciji BiH u 2014. godini i planirana potrošnja u 2015. godini

DERIVATI NAFTE (tona-t)	PLAN 2015. GODINE	REALIZACIJA 2014. GODINE	PLAN 2015. REAL. 2014. [%]
A.PROIZVODNJA	0	0	
B. UVOZ I MEĐUENTITETSKA TRGOVINA	920.000	927.058	0,99
B.1. UVOZ-IZVOZ	680.000	683.518	0,99
Gorivo za Otto-motore i mlazne motore	117.000	117.943	0,99
Gorivo za Diesel motore	485.000	488.246	0,99
LUEL	25.000	24.544	1,02
Ostala loživa ulja	14.000	13.907	1,01
Teški derivati	9.000	9.100	0,99
Specijalni proizvodi	30.000	29.778	1,01
B.2. MEĐUENTITETSKA TRGOVINA	240.000	243.540	0,99
Nabavka iz Rafinerije Bosanski Brod	240.000	243.540	
C.POTROŠNJA	920.000	904.924	1,02
<i>Direktni potrošači</i>	92.000	90.492	1,02
Rudnici uglja i ostali ind. objekti	88.560	86.607	1,02
Termoelektrane	3.440	3.885	0,89
DISTRIBUCIJA	828.000	814.432	1,02
(A+B)-C. RAZLIKE	0	22.134	

Izvor: Federalno Ministarstvo energije rudarstva i industrije (FMERI)

4. PRIRODNI GAS

4.1. Pokazatelji za 2014. godinu i plan za 2015. godinu

Prirodni gas se uvozi iz Ruske Federacije, a uvezene količine se očitavaju u Mjerno-regulacionoj stanici Karakaj (Zvornik). Potrošače Federacije Bosne i Hercegovine snabdjeva "BH – Gas"d.o.o. Sarajevo, a ulazne količine i kontrola kvaliteta se očitavaju u Mjerno-regulacionoj stanici Starić u Kladnju.

U Tabeli 4.1. dat je pregled planiranih/uvezenih količina prirodnog gasa po potrošačima u Kantonu u 2014. godini i plan potreba za 2015. godinu.

Tabela 4.1. Prirodni gas

Prirodni gas	2014. godina			2015. godina	
	Plan [1000 Sm ³]	Realizacija [1000 Sm ³]	Real. `14. Plan `14. [%]	Plan [1000 Sm ³]	Plan `15. Real. `14. [%]
Ukupno	59.462	45.234	76,07	59.462	76,07

Izvor:Federalno Ministarstvo za energiju, rudarstvo i industriju (FMERI)

Napomena: mjerna jedinica [Sm³] - standardni metar kubni označava zapreminu od jednog metra kubnog pri temperaturi od 15 °C i pritisku od 1.013,25 [mbar] .

Upoređivanjem realizacije uvoza gasa u 2014. godini i plana uvoza u 2015. godini vidi se da je planirana potrošnja prirodnog gasa iskazana u jednakoj mjeri.

4.2.Realizacija planiranog u 2014. godini

Ukupno količine potrošenog prirodnog gasa u Federaciji BiH, u 2014. godini, iznose 156.963 [1000 Sm³]. Od toga, u Zeničko-dobojskom kantonu, ostvarena je potrošnja prirodnog gasa u ukupnoj količini 45.234 [1000 Sm³].

Bitno je napomenuti da u Bosni i Hercegovini, a time ni na području Zeničko-dobojskog kantona, nema proizvodnje prirodnog gasa i sva snabdjevanja zasnovana su na uvozu, i to od jednog snabdjevača /GAZ –Export iz Ruske Federacije/.

Tabela 4.2. Struktura potrošnje prirodnog gasa u 2014. godini

Direktni potrošač	Plan 2014. godina [1000 Sm ³]	Realizacija 2014. godina [1000 Sm ³]	Realizacija `14. Plan `14. [%]
"Arcelor Mittal"d.d Zenica	52.127	39.248	75,29
Tvornica cementa "Kakanj" d.d. Kakanj	695	461	66,33
"CIMOS" d.d. Zenica	280	101	36,07
"IGM"d.o.o. Visoko	360	168	46,66
Ukupno potrošači	53.462	39.978	74,77
Distributer"Visokogas"d.d. Visoko	6.000	5.256	87,60
Ukupno	59.462	45.234	76,07

Izvor:Federalno Ministarstvo za energiju, rudarstvo i industriju (FMERI)

4. 3. Plan potreba u 2015. godini

Na osnovu iskazanih potreba potrošača, u Kantonu potrebno je u 2015. godini obezbijediti cca 49.135 [1000 Sm³] prirodnog gasa.

Tabela 4.3. Plan potreba potrošača prirodnog gasa za 2015. godinu

Direktni potrošač	Plan 2015. godina [1000 Sm ³]	Realizacija 2014. godina [1000 Sm ³]	Plan`15. Realizacija`14. [%]
„Arcelor Mittal”d.d. Zenica	42.000	39.248	107,01
Tvornica cementa „Kakanj” d.d. Kakanj	695	461	150,75
„CIMOS” d.d. Zenica	280	101	277,22
„IGM”d.o.o. Visoko	360	168	214,28
„ŽGP ZENICA”d.d. Zenica	400	41	975,60
Ukupno potrošači	43.735	39.978	109,39
Distributer „Visokogas”d.d. Visoko	5.400	5.256	102,739
UKUPNO	49.135	45.275	108,52

Izvor:Federalno Ministarstvo za energiju, rudarstvo i industriju (FMERI)

Plan uvoza za 2015. godinu urađen je na osnovu iskazanih potreba potrošača i distributera. Najveći distributer gasa, „Sarajevogas”d.o.o. Sarajevo, planirao je povećanje potrošnje(uvoza) za 17%.

Svi direktni potrošači na području Zeničko-dobojskog kantona su planirali potrošnju (uvoz) gasa u 2015. godini, na nivou potrošnje u 2014. godini. Tako je distributer „Visokogas”d.o.o. Visoko planirao povećanje potrošnje u 2015. godini u odnosu na realizaciju u 2014. godini za 3%, a „Arcelor Mittal”d.o.o. Zenica je planirao veću potrošnju u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu u iznosu 7%.

4.3.1. Poređenje potrošnje prirodnog gasa po godinama /izražene u [1000 Sm³]/

	Potrošnja (realizovano) 2012. godina	potrošnja 2013. godina	potrošnja 2014. godina
<i>prirodni gas</i>	59.462	49.350	45.275

4.3.2. poređenje planiranih i realizovanih količina prirodnog gasa po godinama /izražene u [1000 Sm³]/

	2012. godina		2013. godina		2014. godina	
	planirano	realizovano	planirano	realizovano	planirano	realizovano
<i>prirodni gas</i>	63.812	59.462	60.998	49.350	59.462	45.275

Osnovne pretpostavke za realizaciju planiranog su, prvenstveno uspješni završetak pregovora o dugu prema isporučiocu iz Ruske Federacije, za isporučeni gas u periodu 1991-1995.godina, koji iznosi 104,81 mil.USD (5\$ na svakih 1.000 Sm³ prirodnog gasa isporučenih u BiH).

Početak 2009. godine i obustava isporuke gasa prema zemljama Evrope, među kojima je i Bosna i Hercegovina, najsvjetlije prikazuju našu zavisnost od ovog energenta.

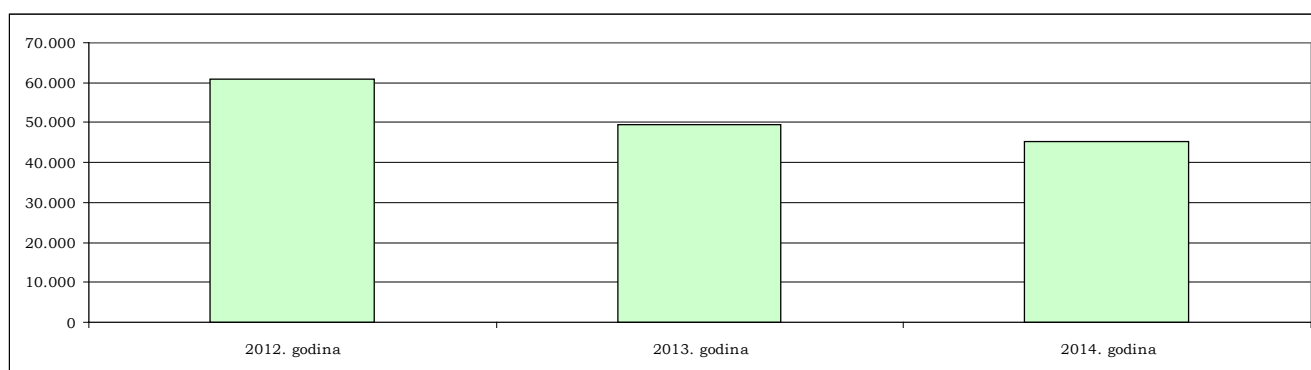
Potpisani ugovori o transportu gasa sa ino-transporterima (MOL Mađarska, NIS-GAS Srbija), kontinuirano praćenje uvoznih količina, kvaliteta, transporta i potrošnje, jesu bitan dio plana.

Posebno je bitno napomenuti da u Bosni i Hercegovini, a time ni na području Zeničko-dobojskog kantona,

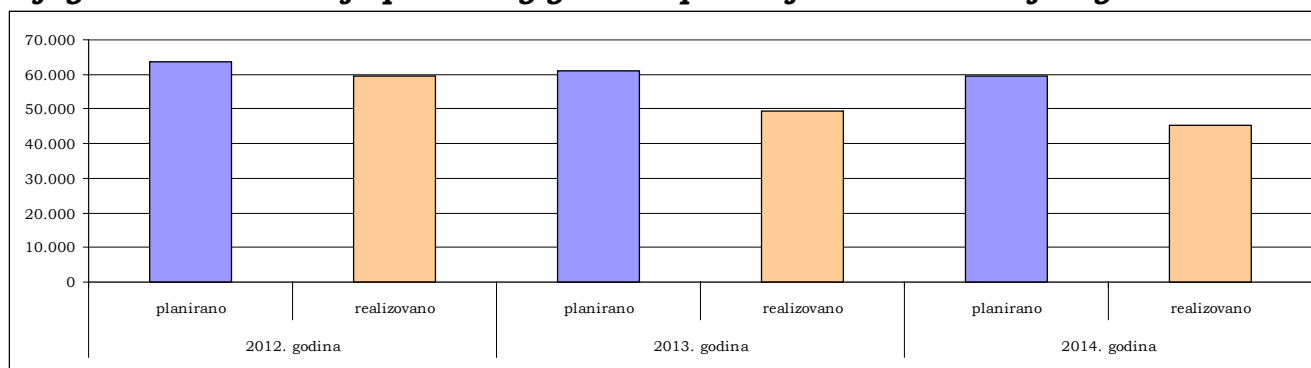
- nema proizvodnje prirodnog gasa,
- sva snabdjevanja zasnovana su na uvozu,
- sav uvoz je od jednog snabdjevača,
- ne postoje vlastita skladišta,
- ne postoje iznajmljena skladišta;

Bilansom prirodnog gasa za 2015. godinu planirano je stabilno snabdjevanje Kantona gasom u ovoj godini.

Dijagram 4.1. Potrošnja prirodnog gasa na području Zeničko-dobojskog kantona

Dijagram 4.2. Potrošnja prirodnog gasa na području Zeničko-dobojskog kantona

5. REKAPITULACIJA

Osnovni pokazatelji, prikazani u Informaciji, što predstavljaju potrošnju energije i energenata na području Zeničko-dobojskog kantona u 2014. godini u odnosu na planirane energetske potrebe u 2015. godini su sljedeći:

Tabela 5.1. Pregled i plan energetske potrebe na području Kantona

	Realizacija 2013. godina	Realizacija 2014. godina	Real. '14. Real. '13. [%]	Plan 2015. godina	Plan '15. Real. '14. [%]
ele. energija <i>proizvodnja</i>	2.411,53[GWh]	2.232,97 [GWh]	92,59	2.604,53 [GWh]	116,63
ele. energija <i>potrošnja</i>	728.824 [MWh]	709.253 [MWh]	97,31	724.889 [MWh]	102,20
 <u>ugalj</u>	1.884.223,0 [t]	1.847.277,1[t]	98,04	2.049.780,0 [t]	110,96
 <u>prirodni gas</u>	49.350 x 10³Sm³	45.275 x 10³Sm³	91,74	49.135 x 10³Sm³	108,52

Izvor: "Elektrodistribucija Zenica" Zenica, rudnici uglja na području Kantona, FMERI;

MINISTAR

Zvonimir Anđelić, dipl.ing.građ.